

قواعد حقوق بين المللى بشري و كلك باى اوليه
د نړيوالو بشري حقوقو قواعد
اولومړنى مرستې

Rules of International
Humanitarian Law &
First Aid
Dari and Pashto Version

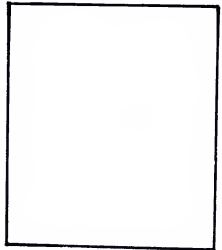
اسم / نوم -----

ولد / دپلار نوم -----

سن / عمر -----

آدرس / پته -----

گروخن / دوینی گروپ -----

محاربين در حالت جنگ بايد :

- ۱- تنها با محاربي جنگ کنند که عليه آنها مي جنگند .
- ۲- تنها اهداف نظامي را مورد حمله قرار دهند .
- ۳- اشخاص و اهداف ملڪي را حمايت کنند .
- ۴- با در نظر داشت اسبابات و طيفومي تخريبات احمود و سازند .

د جگه پي په وخت کي بايد جگړه ماسر :

- ۱- يوانه پي له جگړه ماسر و سره جگړه وکړي .
- ۲- يوازي پي يوځي هدفونو باندې يرغل وکړي .
- ۳- د ملڪي خلکو او ځايونو ساتنه وکړي .
- ۴- دخپلو دندوله غوښتنو شخه د زياتو ويجاړتياو ونځه ونيسي .

محاربین تسلیم شده دشمن باید مورد حمایت قرار گیرند.

دو دښمن تسلیم شوي جگړه ماران باید
خوندي وساقل شي.

با محاربین تسلیم شدہ دشمن باید رفتار انسانی نمائید .

لہ تسلیم شویو جگرہ مارا نو سرم انسانی
چال چلند و کرہی .

افراد تسليم شده دشمن را بايد به آمر ما فوق تان تسليم دهيد.

د دشمن تسليم شوي جگړه ماران خپل لورې
آمر ته وسپارئئ .

افراد مجروح دشمن را مراقبت نمائید.

د دشمن د تپیانو ساتنه او خاړه وکړئ.

انسداد مجروح دشمن را باید بسمع آوردی نمائید و..

د د بنمن ټپیان باید راتول کړئ او...

به نزدیکترین مرکز کمک های اولیه انتقال دهید.

د لمرنیو مرهستو ډیر نږدې مرکز ته یې وړهئ.

علامه صلیب سرخ + علامه هلال احمر
 راحتم شماره

این علامات :
 پرسونل طبی و نمایندگان کمیته بین المللی صلیب سرخ
 اسبولانس ها و موتورهای مواد امدادی شفاخانه ها و مراکز
 کمک های اولیه را تحت حمایت قرار می دهد .

در جائیکه علامات فوق باشد حمل و نگهداری

سلاح منع است .

د سره صليب +

د ښودنه او وکړې.

اوسه مياشتې C

د انښې :

طبي کارکوونکي او د سره صليب د نړيوالې
کميټې استازي امبولانسونه او د مرستو د مواد موټرونه
روغتونونه او د لمړنيو مرستو مرکزونه ترساتنې ندي نيسي.

ښه وي هلته

چيرته چې دا

دوسلې مهل اوسا تل منع دي.

باجوسين بايد رفتار انساني شود و فاميل هاى شان
از احوال آنها مطلع گردند.

له بند يا نوسره بايد انساني چال چلند و شي
او کورنې يې له احوال څخه خبرې شي.

مجبوسین باید مورد احترام قرار گیرند. رویه بد،
شکنجه و اعدام دسته جمعی منع است.

باید د بند یا نودرهاوی و شي. ناوهر چال
چلند، خور و فی او دله اینرې قهرې منع دي.

مجبورین باید در جایی موقوف نگه داری شوند .
 مواجه ساختن آنها به خطر منع است .

بندیان باید په خوندی ځایونو کې وساتل شي .
 له خطر سره دهغوی مخامخ کول منع دي .

افراد ملکی باید مورد احترام قرار گیرند و با آنها
رفتار انسانی شود .

باید دملکی خلکو درناوی وشی او انسانی
چال چلند وهره وشی .

هسره ادملکی باید مورد حمایتسه ارگیرند چور و غارت
اموال آنها منع است .

باید ملکی و گهري خوندی وساتل شي ،
د شتمنیو لوټول ئې منع دي .

اشخاص ملکی باید حمایت شوند ، انتقام جویی و
گروگان گیری منع است .

ملکی و گری باید و شر غورل شی ، غچ اخستنه
اویر غمل نیول منع دی .

افراد ملکی اسیر شده باید به آمر مافوق تسلیم داده شود.

فیول شوی ملکی و گریپ باید لوهر آموته
وسپارل شی .

افراد لادړه

کټيټين لمللي صليب څخه از مخپوسين و ايران جنگي بازديد
می نماید و احوال آنها را بفاميل های شان ميرساند.

۶

بې درکه شوی وگړي

دسره صليب نه يواله کټيټه د جگړې له بنديانو او
نيول شويو کسانو سره گوري او کورنۍ يې د دوی
له احوال څخه خبروي .

آدرس های دفاتر کمیته بین المللی صلیب سرخ در افغانستان :
دفتر کمیته بین المللی صلیب سرخ در کابل :

شهر نو چهارراهی حاجی یعقوب سرک وزارت ارشاد و اوقاف خانه نمبر ۱۰۱

مزار شریف : سرک اول کارته بخدی . مزار شریف - افغانستان .

هرات : سرک بانک خون شهر هرات .

جلال آباد : سرک پوهنتون ، ناحیه ۳ خانه نمبر ۲

کندهار : شهر نو - ناحیه شش . کندهار - افغانستان .

جمعیت افغانی سره میاشت : شهر آرا متصل ملای زبیرتون کابل .

په افغانستان کې د سره صلیب نړیوالې کمیټې د دفتر و نو آدرسونه :

کابل : د سره صلیب نړیوالې کمیټې مرکزی دفتر . نوې ښار د حاجی

یعقوب خلور لاری ، دارشاد او اوقافو د وزارت سرک ۱۰۱ نمبر کور .

مزار شریف : لومړی سرک - بخدی کارته . مزار شریف - افغانستان .

هرات : دویښی دبانک سرک ، د هرات ښار .

جلال آباد : د پوهنتون سرک ، دریمه ناحیه دویم لمبر کور . د جلال آباد ښار .

کندهار : نوې ښار ، شپږمه ناحیه . کندهار - افغانستان .

د افغانی سرې میاشتې ټولنې آدرس : شهر آرا - د ملای زبیرتون شاته .

د کابل ښار .

قوانین بین المللی بشری و کمیته بین المللی صلیب سرخ

۱۶۵ کشور در سال ۱۹۴۹ عیون مطابق ۱۳۲۸ هجری شمسی مطابق یاکنونسیون ژنیورا
امضاء کردند. این میثاق، کمیته بین المللی صلیب سرخ را موظف ساخته است تا بحث یک
موسسه بیطرف:

- ۱- مجروحین جنگ را تداوی کند.
- ۲- مجوسین و اسیران جنگی را بازدید نماید.
- ۳- اشخاص ملکی را ملک نماید.
- ۴- اشخاصی که در اثر سانحه لادرک شده اند ردیابی و جستجو نماید و باین صورت
همه آنها را حمایت و مساعدت نماید.

بشری نریوال قوانین او دسر صلیب نریواله کمیته

په ۱۹۴۹ عیسوی کال کچی د ۱۳۲۸ لمریز هجری کال سره سمون
لریک. ۱۶۵ هیوادونود ژنیوترون لاسلیک کړ، دې ترون دسر
صلیب نریواله کمیته گمارلې ده چې دیوې ناپلې موسسې په توگه:

- ۱- د جگړې د تپانودوړمل وکړي.
- ۲- د جگړې له بندیا نوسره وگوري.
- ۳- له ملګي وګړو سره مرستې وکړي.
- ۴- دهغو وګړو پلټنه وکړي چې د جگړې له امله بې درکه شوي دي.
- او په دې توګه دهغو ټولو ساتنه او څارنه وکړي.

ماین ما و اشکال آنها

برگاه شما کدام ماین، قلم، بازو و اطفا و هر چیز دیگر
را در کدام جای در پیش راه تان می بینید:

۱- به آن دست نزدیک و آنرا حرکت ندمید:

۲- پیش پای خود را با دقت بینید تا بکدام
سیم یا کدام چیز شناخته یا نام شناخته تماس نکند.

۳- وقتی چنین اشیاء را دیدید قدم بقدم بطرف عقب
برگردید و ساحت را نشانی کنید.

۴- مستقیماً نزد نفر با صلاحیت بروید و از محل خطر برایش اطلاع دهید
۵- مردم بگویند که به آن طرف نروند.

۶- تا زمانی که شخص با صلاحیت از امنیت محل خطر اطلاع نداد
است به آن طرف برنگردید.

گشت و گزار و نشب = خطر مرگ

ماينونه اور ولونه جي

هر ڪلهه جي تاسي ته ڪوم مائين ، قلم ، دماشو مانوڊ لو بوخيز ونه
اوياخه نور شيان په ڪوم حاسي ڪي مڃي ته در شي :

- ۱- لاس پري مه وهي اومه پي خو حوي .
- ۲- په لاسه ڪي چلي مڃي ته خير شي چي ڪوم
تار، سيم يا ڪوم بل آشنا يا نا آشنا خيز سره
ونه لکين ٿي .

۳- ڪلهه جي مود غسي شيان وليدل حاسي پي په نينه ڪري
اوورو ورو شات راشي .

۴- سمد لاسه واکمن سري ته

ور شي اور خطري حاسي په هڪله خبر ور ڪري .
۵- خلکو ته ووايي چي هڻي خواته لار نه شي .

۶- تر هڻي چي واکمن سري خطري حاسي دامن ڪڍو په هڪله
خبر ور ڪري نه وي هڻي خواته مه ور شي .

په شپه ڪي گرز ٻڌل واکرز ٻڌل = دمرگ خطو

احتیاط

دوختن زخم های جنگ در خود ساحتوسط کارمندگک های اولیه
توصیه داده نمی شود. زیرا زخم های جنگ به جراحی خاص ضرورت
دارد. آنتی بیوتیک ها، و دوا های ضد میکروب جای جراحی خاص را
گرفته نمی تواند.

احتیاط

بنای دلو مرفی مرستی کارکوونکی له خواد جگرې د
تپونو گنډال د جگرې په سیمه کې سرته ونه ورسېږي.
حکمه چې د تپونو گنډال ځانگړې جراحی ته اړتیا لري.
آنتی بیوتیکونه او د میکروب وژونکي درمل د ځانگړې
او خاصې جراحی ځای نیولی نه شي.

بېهوشی

مریض بېهوش را مطابق شکل ذیل بېچلو قرار دېد تا مجرای
تنفسی اش باز باشد.

بې هوښی

بې هوښه ناروغ له لاندې شکل سره سم
په اړخ داسې شملوی، چې د تنفس کولو لارې
پرانیستې وي.

توقف خونریزی بیهوشی

همیشه خونریزی های بیهوشی ، با وارد کردن فشار بالای محل زخم متوقف شده میتواند .

۱- دست دیپای محسوس شده را بلند گیرید و با دست پاک محل زخم را محکم گرفته فشار دهید .

۲- بعد یک توره تکه پاک را بالای آن گذاشته باند را آنرا بسته کنید .

بند را از راجع محکم بسته کنید ، زیرا جریان خون را در عضو مجروح شده متخل میسازد .

۳- اشیاء خارجی را که در عضو فرو رفته و سبب جراحت شده از جایش بیرون نکشید .

د بدن څخه بهرته ويني بهيدلو بندول
 د بدن څخه بهرته وینه بهيدل تل د تپ د های د تينگ
 نيولوله امله درېدای شي .
 ۱- د تپي لاس يا پښه پورته کړئ او په پاک لاس د تپ های
 تينگ وښئ او فشار پرې راولئ .
 ۲- وروسته پرې يوه پاکه توتيه کيږدئ او پر بند اثرې وېرئ .

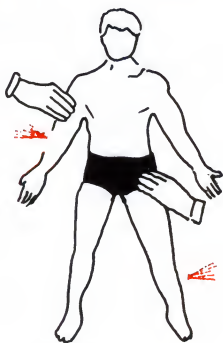
پټی (بندار) وېره تينگه مه ترئ ، ځکه په تپي شوي غړي کې
 د ويني بهير گډوډ وي .
 ۳- باندنۍ څيز چې په بدن کې تللی او تپ ئې رامنځ
 ته کړئ ، له خپله حايه مه خوځوئ .

توقف خونریزی

بعضی اوقات ممکن است وارد کردن فشار بالایی ورید (رگ کلان) یکطرف جسم ضرورت باشد تا اینکه خون ریزی توقف شود.

دوینی بندول

کله کله ددی اړتیا لیدل کیږي چې وهرید (لوی رگ)، ټینګ وینول شي، ترڅو وینه بند شي.

بند اڙلوله اي

اشڪال ذيل را مشا بهه نماييد استعمال بند اڙلوله اي را فر اگريد
بند اڙ را طوري بسته نماييد كه جريان عادي خون را مختل نسا زد .

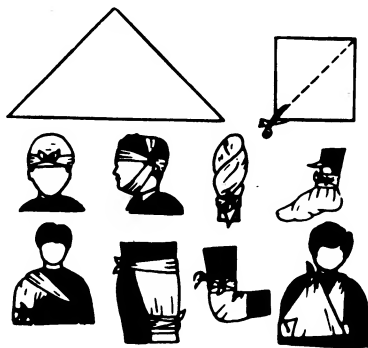
لوله اي بند اڙونه

پورتي شڪلونه وگورئ اود لوله اي بند اڙونو
د ترلو چل زده كهئ . بند اڙ داسي و تهئ چي د وينې
د جريان عادي بهير گد و نه كهئ .

بندازمشے

طرز تهیه بند آرمشسته: یک متر که را بگیرد و قسمیکه در رسم نشان داده شده است از وسط قات یا قطع نماید. (به اشکال توجه نمائید).

مثلی ہی

دملشي پتي د برابر ولولاره : يو کړتوبه واخلئ اوڅنګه

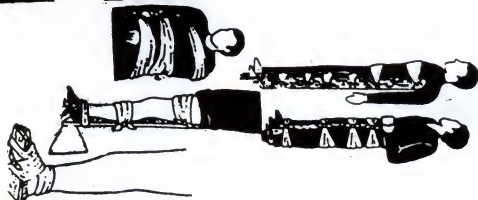
چي پي شڪل کي بنودل شوي ده په منځ يي غبرگه يا خوښه کړي
(مېنکلونه وگوري)

شکستی استخوان
 طریقه بی حرکت ساختن عضو شکسته : دست شکسته یا پای شکسته را
 به عضو سالم بسته کنید .

اگر این کار کافی نبود از یک تخته چوب ،
 یک قطعه مقوای دیا چند مجله استفاده کنید و
 عضو شکسته را بی حرکت سازید .
 به اشکال توجه شود .

دهد و کوماته بدل

دمات شوی غریبی حرکت کولولامه : مات شوی لاس یا پنبه
 په روغو غریو پوپه و تری که دا کار بس نشو، له تختی، مقوایا خو مجلو
 شخه کار واخلی او په دې توگه مات شوی غریبی حرکت کړی .
 (شکلونه وگورئ)

وضعیت ۱

۱- برگاه سر زخمی باشد مریض را مطابق شکل (۱) قرار دهید.

۲- برگاه بطن زخمی باشد مریض را به قسم شکل (۲) قرار دهید.

۳- برگاه زخمی شک یا تکان خورده باشد مریض را به قسم شکل (۳) قرار دهید.

وضعیت ۲

۱- کله چپ تپ په سروی ناروغ در لومهی شکل (۱) په خپږ خملوئ.

۲- کله چپ کپده تپ په سروی ناروغ در لومهی شکل (۲) په خپږ خملوئ.

۳- کله چپ ناروغ بیهوشه شوی وي در لومهی شکل (۳) په خپږ خملوئ.

انتقال مجروح یا مصدوم

مجروح را دو نفره روی دو دست مانند شکل ۱ انتقال دهید.

شکل ۱

مجروح یا مصدوم را دو نفره روی چهار دست انتقال دهید.

شکل ۲

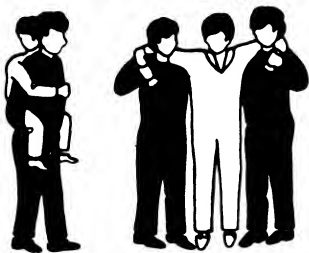
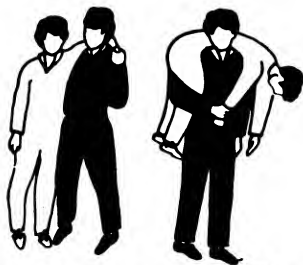
دنا روغ یا تپی لبر دونه

تپی د دو و تنوله خواپه دو و لاسونود لومړي شکل

په شان ولیر دوی. تپی د دو و تنوله خواپه خلو و
لاسونود د و هر شکل په خبر ولیر دوی.

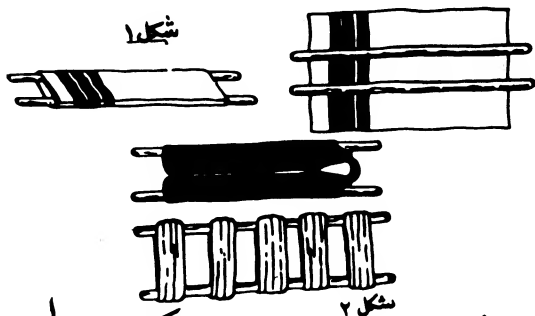
مصدوم یا مجروح را به اشکال ذیل نیز انتقال داده می‌توانید.
تی‌دد غوشکلو نو په خپه هم لیر د ولای شی.

طریق ساختن بند کمره عرض استقال مجروح

یک شال را هموار کرده آنرا بالای دو عدد چوبیات کنید شال را
از محاف روکش و بالا پوشش نیز استفاده شده می تواند .

دپی دلیردونی لپاره دتذکری جوړو

شهری و غوروی اوپه دوولرگیو باندې پی
د لومړي شکل په خپر تا وکړی . له برستې ، شادراو
بالا پوښنڅه هم کاراخیستل کېدای شي .

اهدای خون

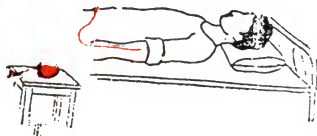
خون شما حیات مردمان مجروح را نجات میدهد .
اهدای خون بالای صحت اهداکننده خون تاثیر خطرناک ندارد .
شما میتوانید هر سه ماه بدون هیچگونه خطر خون اهدا کنید .

خون شما حیات یک نفر را از خطر نجات میدهد .

دوینې وړ کول

ستا سووینه پیاوخته ژوند وړېښي . دوینې وړ کول
دوینې وړ کوونکو پر روغتیا باندې ناوړه اغیزه
نکوي . تاسې کولای شئ له کوم خطر پرته په هرو
دریو میاشتو کې وینه وړکړئ .
ستا سې وینه دیو تن ژوند له خطر څخه رغورلی شي .

سوختگی

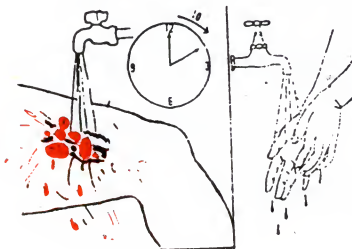
برنج سوختگی را برای اقلاده دقیقه زیر آب سرد و پاک گرفته و
یا اینکه بالای آن آب سرد بریزید .

آب سرد در دستخف میدهد و از پشرفت سوختگی جلوگیری مینماید

سوختگی

هر دهن سوختگی حای لوت تر لره دلسود قیقو
لیاره ریخو او پاکو او بولاندی ونیسی، او یادیچی
یچی او به وریاندی و اچوی .

یچی او به دهن کموی او دسوختید و دپراختیا
مخه نیسی .

وقایه از امراض

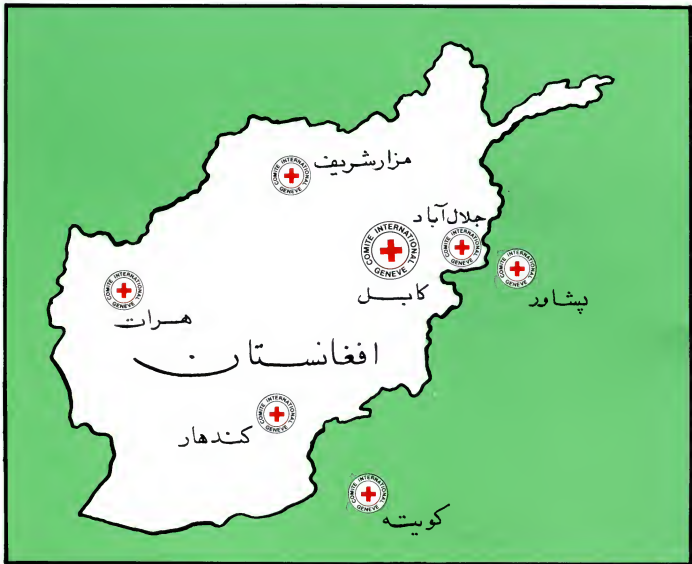
- ۱- گیس و دیگر حشرات و موش های امراض را انتشار می دهند، تمام خوراکی های را از گزند آنها محافظت کنید .
- ۲- قبل از دست زدن به غذا، دست های را بشوئید، زمانیکه به تشناب رقیق و رفع حاجت نمودید، دست های را ترابشوئید .
- ۳- بدن و لباس های تان را مرتباً بشوئید .

دنا روغیو مخنیوی

- ۱- بچان، حشری او موربگان ناروغتیادی خپرویی .
دخوراک تول شیان له هغوی خخه وساتی .
- ۲- ددوپی خورلو خخه مخکې او تشناب ته له تگ او
د حاجت له رفع کولو خخه وروسته خپل لاسونه
پاک پرې مینځی .
- ۳- هر وخت خپل خان او کالی پرې مینځی .

ICRC
PUBLICATION
KABUL 1996

کمک های اولیه

لومړنۍ مرستې

